

**31.01.2024 р.
14.30 год.**

Професійний стандарт вчителя

Альона ДІДИК

директорка КУ «ЦПРПП ВМР»

(067) 8586159

Профстандарт затверджено за професіями:

«Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»

«Вчитель закладу загальної середньої освіти»

«Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»

**ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ –
ЦЕ ЗАТВЕРДЖЕНІ В
УСТАНОВЛЕНОМУ ПОРЯДКУ
МОГИ ДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПРАЦІВНИКІВ, ЩО СЛУГУЮТЬ
ОСНОВОЮ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ.**

**ПРОФЕСІЙНИЙ
СТАНДАРТ –
ЦЕ ПОРТРЕТ
СУЧАСНОГО
ПЕДАГОГА НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.
ШКОЛИ.**

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ВИЗНАЧАЄ:

- **УМОВИ ПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ**
- **УМОВИ ДОПУСКУ ЙОГО ДО РОБОТИ**
- **УМОВИ ПЕРВИННОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ**
- **ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ**

1 Загальні відомості

2 Навчання та професійний розвиток

3 Основні документи, що регулюють професійну діяльність

4 Загальні компетентності

5 Перелік трудових функцій

6 Опис трудових функцій

7 Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до категорій

8 Дані щодо розроблення та затвердження профстандарту

Структура професійного стандарту

1

Загальні відомості

Назва професії

- Вчитель закладу загальної середньої освіти
- Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти

Основна мета професійної діяльності

- Організація навчання, виховання та розвитку учнів шляхом формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, світогляду, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей учнів.

Назви типових посад

- Посада педагогічного працівника: вчитель.

Місце професії в організаційно-виробничій структурі підприємства

- Педагогічна діяльність вчителя передбачає зайнятість у приміщенні, що використовується в освітньому процесі, освітню (навчальну та виховну) діяльність за межами будівлі закладу освіти

Умови праці

- Робочий час і час відпочинку, інші умови праці, оплата праці визначаються законодавством про працю, Режим роботи визначається правилами внутрішнього розпорядку, іншими рішеннями закладу освіти.

Умови допуску до роботи за професією

- Педагогічна освіта, вища освіта та/або професійна кваліфікація.
- Вільне володіння державною мовою
- Моральні якості, які дозволяють виконувати професійні обов'язки (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію

- Диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), бакалавра, магістра (спеціаліста) Атестаційний лист, сертифікат про проходження добровільної сертифікації педагогічних працівників, інші документи, що підтверджують володіння компетенціями, необхідними для виконання трудових функцій.

2

Навчання та професійний розвиток

Підвищення
кваліфікації

обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації та проведення атестації не рідше ніж один раз на 5 років

оволодіння професійними компетентностями відповідно до кваліфікаційних категорій

3

Основні документи, що регулюють професійну діяльність

Конституція України

Закон України «Про освіту» та Закон України «Про повну загальну середню освіту»

Критерії та рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів закладів загальної середньої освіти

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»

Концепція розвитку педагогічної освіти

Освітні програми

Методичні рекомендації про викладання окремих навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти

4

Загальні компетентності

1

Здатність діяти як відповідальний громадянин та брати участь у суспільному житті на різних рівнях (громадянська компетентність)

2

Здатність до взаємодії з іншими в різних соціальних ситуаціях та критичного оцінювання соціальних подій і явищ (соціальна компетентність).

3

Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, до цінування багатоманітності у суспільстві (культура самовираження)

4

Здатність до створення команди однодумців, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків (лідерська компетентність)

5

Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою (підприємницька компетентність)

5

Перелік трудових функцій

А. Застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій

Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В. Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

Г. Управління освітнім процесом

Д. Безперервний професійний розвиток

6

Опис трудових функцій

Навчання учнів предметів
(інтегрованих курсів)

Предметна
компетентність

Методична
компетентність

Мовно-комунікативна
компетентність

Інформаційно-цифрова
компетентність

Вчитель:

- Вдосконалює знання предмету.
- Навчає учнів.
- Застосовує сучасні технології (форми, методи та засоби навчання).
- Зрозуміло пояснює.
- Грамотно говорить.
- Розуміє одну з іноземних мов, може підтримувати діалог.
- Володіє цифровими технологіями.
- Застосовує технології дистанційного навчання.

6

Опис трудових функцій

Партнерська взаємодія з
учасниками освітнього процесу

Психологічна
компетентність

Емоційно-етична
компетентність

Проектувальна
компетентність

Вчитель:

- Розуміє.
- Підтримує.
- Допомагає.
- Володіє емоціями.
- Будує діалог.
- Творить команду.
- Співпрацює з колегами, учнями, батьками.

6

Опис трудових функцій

Організація безпечного, здорового,
інклюзивного освітнього середовища

Інклюзивна
компетентність

Здоров'язбережувальна
компетентність

Компетентність
педагогічного
партнерства

Вчитель:

- Ураховує потреби кожного учня.
- Цінує особливості кожної особистості.
- Знаходить підхід до кожного.
- Піклується про здоров'я та безпеку учнів.
- Не ображає і не дозволяє ображати.
- Створює умови для розвитку.
- Створює затишок.
- Проєктує середовище.

6

Опис трудових функцій

Управління освітнім процесом

Прогностична
компетентність

Організаційна
компетентність

Оцінювально-
аналітична
компетентність

Вчитель:

- Адаптує (або створює) навчальні програми.
- Планує освітній процес на рік, семестр, урок.
- Організує учнів на уроці та в позаурочній діяльності.
- Організує проєктну діяльність учнів.
- Застосовує різні форми організації учнів.
- Оцінює індивідуальні навчальні досягнення, а не учня.
- Порівнює досягнення учня з його попередніми досягненнями.

6

Опис трудових функцій

Безперервний професійний розвиток

Інноваційна
компетентність

Здатність до навчання
впродовж життя

Рефлексивна
компетентність

Вчитель:

- Вчиться протягом життя.
- Відкритий до нових технологій.
- Пробує нове, не боїться помилок.
- Оцінює свої професійні компетентності.
- Планує самостійно свій професійний розвиток.

7

Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до категорій

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
A1. Мовно-комунікативна компетентність A11 Здатність до спілкування державною мовою A12.Здатність до спілкування іноземною мовою (за потреби) A13 Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність в учнів	<p>Здійснює професійну усну та письмову комунікацію, правильно вживаючи значення термінів</p> <p>Навчає доступною для учнів мовою. Слугує зразком для учнів у правильності зв'язного мовлення та письмовому оформленні завдань.</p> <p>Вичерпно, чітко та правильно відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу</p>	<p>Комунікує у професійному колі на професійні теми</p> <p>Застосовує прийоми збагачення усного й писемного мовлення учнів, відповідно до конкретної теми чи певного мовного рівня</p>	<p>Вільно спілкується на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять</p> <p>Майстерно використовує мовні засоби для пояснення учням матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на питання</p>	<p>Має власний стиль усної та письмової комунікації, який застосовує у спілкуванні з колегами та учнями</p> <p>Застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації та натхнення учнів до пізнання</p>

Дані щодо розроблення та затвердження профстандарту

Розробник професійного стандарту

Міністерство освіти і науки України

Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний Інститут праці і зайнятості населення

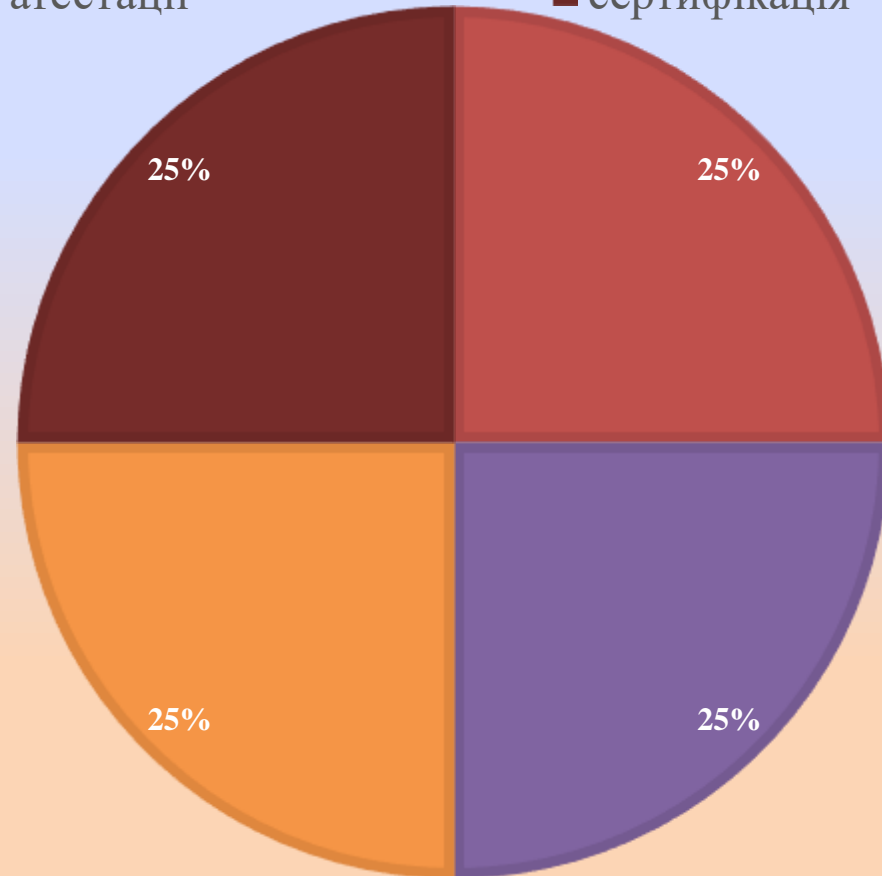
Міністерства соціальної політики України і НАН України

Практичне застосування стандарту:

Учителі мають мати чітке розуміння власних сильних сторін і сфер професійної діяльності, що потребують покращення; мають моделювати важливість інвестування свого часу в професійний розвиток

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТУ

- саморозвиток
- підвищення кваліфікації
- основа атестації
- сертифікація

Новацією нового стандарту є його розвивальний характер – опис чотирьох етапів розвитку компетентностей, які відповідають кваліфікаційним категоріям.

Це своєрідна дорожня карта професійного розвитку, яка допоможе вчителю визначити, які вміння розвивати, які курси підвищення кваліфікації пройти, які нові ролі опанувати (наприклад супервізор).

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

- Яким буде професійний стандарт вчителя. Інтерв'ю з розробницями

<https://osvitanova.com.ua/posts/4083-yakym-bude-profesiinyi-standart-vchytelia-interviu-z-rozrobnytsiamy>

- Професійний стандарт - 2020

<https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>

- Вісник сектору професійного розвитку педагогічних працівників №4 УІРО